

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ, ODBOR VAMBERK pořádá

OSLAVU 100 LET

OD ZALOŽENÍ KLUBU ČESKÝCH TURISTŮ VE VAMBERKU

sobota, 22. dubna 2023

CHATA NA VYHLÍDCE

- ➔ RESTAURACE CHATY NA VYHLÍDCE OTEVŘENA OD 12 HODIN
PO CELÝ DEN ZAJIŠŤUJE HOTEL KRAJKA VAMBERK
- ➔ K NALÉDNUTÍ KRONIKY, DOBOVÉ POHLEDNICE, HISTORICKÉ ŠTÍTKY
OKOLNÍCH TURISTICKÝCH CHAT A JINÉ TURISTICKÉ PŘEDMĚTY
- ➔ PŘIPRAVENA PROCHÁZKA Z VAMBERKA NA CHATU NA VYHLÍDCE
ZE ZAHRADY MĚSTSKÉ KNIHOVNY VAMBERK
- ➔ STEZKA PRO DĚTI S ÚKOLY A MALOU ODMĚNOU
- ➔ PROGRAM V KNIHOVNĚ OD 13 DO 15 HODIN

VE STŘEDU 19. DUBNA 2023 V 17:00

NA STARÉM VAMBERSKÉM HŘBITOVĚ U HROBKY ANTONÍNA BEDNÁŘE
**PROBĚHNE VZPOMÍNKOVÁ AKCE K VÝROČÍ 100 LET
OD ZALOŽENÍ MÍSTNÍHO ODBORU TURISTŮ.**

Dějiny Klubu českých turistů ve Vamberku – díl 3.

(Niže uvedený text je volným opisem z kronik odboru KČT ve Vamberku, Metodického dopisu 100 let organizované turistiky ve Východočeském kraji – 1988, Kroniky města Vamberk a knihy Hore zdar!. Fota z fotoalba KČT 1923-1968, soukromých sbírek členů Spolku přátel historie Vamberka a archivu Muzea Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou).

Stavba Bednářovy chaty

Na Vyhliďce

Největší akcí turistického odboru ve Vamberku byla stavba Bednářovy chaty na Vyhliďce.

Antonín Bednář odkoupil v březnu 1924 od merklovického rolníka pozemky a přilehlou část lesa a věnoval je ústřednímu výboru KČST pro výstavbu dřevěné turistické chaty. Výboru turistického odboru ve Vamberku odevzdal Antonín Bednář vkladní knížku Občanské záložny ve Vamberku s uloženou hotovostí 25 000 Kč. Jelikož stavba sama bez vnitřního zařízení vyžadovala nákladu cca 70 000 Kč, poskytl navíc odboru na provedení stavby bezúročnou nevyověditelnou půjčku 20 000 Kč. Dalšími dary jako darováním části stavebního dříví městem Vamberkem a správou velkostatku paní Anny, vdovy po dr. hraběti Františku Lützowu, se stal stavební náklad

Stavitel Josef Lorenc, podle jehož plánů byla chata postavena

Stavitel František Holoubek, zhotovitel chaty

tak reálným, že bylo možno stavbu nejen započati, ale i zakončiti. Později zakoupil předseda i dalších 142 arů lesa a polí kolem chaty a věnoval je rovněž KČST.

Po konzultaci s ústředím KČST, které zamítlo zděnou stavbu jako nevhodnou, byl přijat nakonec plán roubené chaty, vypracovaný v roce 1925 stavitelem Josefem Lorencem z Jablonného nad Orlicí v rozpočtové částce 76 806,23 Kč. Byla navržena roubená stavba na obdélném částečně podsklepeném půdorysu s předsunutou prosklenou verandou. Přízemí se skládalo ze vstupní chodby se schodištěm, velké jídelny a kuchyně. V podkroví byla noclehárna. Bylo vypsáno výběrové řízení na zhotovitele stavby. Do konečné lhůty k podání nabídek 10.3.1926 došly tři nabídky: stavitele Bačiny na částku 75 016,89 Kč, stavitele Lorence na 76 806,23 Kč a stavitele Holoubka na 71 359,44 Kč. Tato nabídka po hlasování výboru přijata. Slavnostní kladení základního kamene k roubené chatě bylo za účasti široké veřejnosti a za velkého deště dne 18.4.1926, po zdařilém slavnostním podvečeru ve Studánce. Za účasti zástupců turistické župy, turistického odboru z Kostelce nad Orlicí, Potštejna, Hradce Králové, vojenské posádky z Kostelce nad Orlicí a občanstva byla vložena pamětní listina do základů chaty s úvodním mottem:

„Chato naše milená, z lásky velké zrozená, buď vždy tvrzí pevnou před nepřátel zlobou zjevnou. Necht' o tebe útoky zlé i náporu svěřepé v prach se zhroutí, padnou, zadrž každou snahu zrádnou“. V závěru pamětní listiny se říká: „Chata tato, do jejichž základů na paměť budoucím vkládáme tuto listinu, otevřena a odevzdána bude veřejnosti slavnostním způsobem v měsíci srpnu roku 1926 s tím vroucím přáním: aby každý, kdo obtížen jsa bédami, starostmi a boly života, zde v náručí matky přírody, matky ke všem stejně spravedlivé a všechny stejnou měrou milující, nalezl pokoj a mír duše, nalezl víru v život, víru v sama sebe, aby každý zde nalezl posílnění pro úporný zápas životní, aby každý, v jehož nitru dříme cit lásky a ušlechtilosti, zde vypučeti dal citu tomuto v nejnádhernější květ lásky k přírodě a své drahé vlasti. A jen s jednou prosbou obrací se odbor Klubu

Vyhliďka před postavením chaty

Kladení pamětního spisu do základů chaty dne 18. 4. 1926, proslov předsedy Antonína Bednáře

československých turistů ve Vamberku na vás, kteří přijdete po nás a kteří jednou čísti budete slova tato a prosbou tou jest: byste vždy místo toto chránili a nikdy nedopustili, aby dílo s takovou láskou zbudované a s takovou upřímností veřejnosti věnované, mělo zanik-

nouti, aneb jiným způsobem bylo znehodnoceno. Ve Vamberku dne 18. dubna 1926“.

Do provozu byla chata odevzdána za pěkného počasí a při velké účasti dne 15. srpna 1926, o čemž byl v Časopise turistů otištěn obsáhlý článek. V úvodu tohoto

Chata na Bednářově vyhlídce realizována během 4 měsíců

Slavnostní otevření chaty dne 15. 8. 1926

článku je konstatováno, že se jednalo asi o jednu z nejpečnějších turistických slavností roku, neboť ji doprovázelo pěkné počasí. V článku je dále uvedeno, že vamberští turisté mohou být se svým dílem, které zbudovali vlastní silou, spokojeni, a mimo to pisatel děkuje

za veliký dar mecenáši stavby, továrníkovi Antonínu Bednářovi. Tehdejší jednatel odboru Antonín Mach ve své zprávě při valné hromadě dne 6. ledna 1927 napsal: „Tehdá jsme stáli pod hustými mraky a zvali přítomné k slavnostnímu otevření chaty na srpen 1926. Věru,

krátká doba tří měsíců, ale pevná vůle výboru a houževnatá zdatnost pana stavitele Holoubka všechnu tu přírodní nepřízeň velmi častých dešťů přemohla. Četné schůze výboru v této době, (celkem 21) pracovaly detailně všechny naléhavé změny při stavbě chaty vzniklé.

Látky bylo pro tyto schůze vždy tolik, že téměř pravidelně končily schůze o půlnoci. Pro nutnou propagaci byly vydány fotografie rozhledu z Vyhličky a orientační mapa v měřítku 1:280000. Oboje rozesláno před otevřením chaty do ciziny. Práce panem stavitelem Holoub-

Chata na Bednářově vyhlídce s posezením a turistickým značením okolní trasy

Interiér chaty s prvním nájemcem (zleva Antonín Bednář - 1. předseda odboru, František Pátek - pokladník odboru a restaurátér Šubrt - 1. nájemce chaty)

Chata po první přístavbě v roce 1928 – přístavba zděné části (na fotce vpravo od chaty)

Chata po první přístavbě v roce 1928 – přístavba prosklené verandy (na fotce vlevo od chaty)

kem vykonávaná se vši intenzitou dávala tušiti, že při slavnosti bude chata téměř úplně dostavěna a proto ihned zadáno panu Prausovi 10 stolů a 53 stolic ve staročeském slohu. Pro výzdobu chaty z ochoty vypracoval pan učitel Pavel 11 zvětšenin fotografií nejbližšího okolí. Týden před otevřením nastal ten pravý shon, do kterého opět blahodárně zasáhl pan předseda vyslal na Vyhliďku pracovní oddíl 2 páru koní a 8 lidí, kteří za 7 dní připravili okolí chaty tak, jak by chata odvěky stála na tomto místě. Pro pohodlí návštěvníku postaveno před chatou 70 stolů. Četné obětavé dámy, členky odboru, úplně samostatně připravily hostům výborné občerstvení. V rozechvění dočkali jsme se

konečně neděle 15. srpna 1926. Organizace celé slavnosti byla velmi zdařilá a tudíž první reprezentace Vamberka byla účinná, jak ji ocenili hosté při společném obědě. Tolik úryvek výroční zprávy jednatele. Slavnost sama zahájena byla v 10 hodin dopoledne proměnným koncertem úplné kapely pana Kuce, kterou s nevšední ochotou nacvičil a dirigoval pan ředitel Vích na vamberském náměstí. O 12 hodině byl společný oběd v hotelu Na hradě, kde měl odbor své stanoviště, přičemž pronesli přípitky: předseda KČST PhDr. Jiří Stanislav Guth-Jarkovský panům Bartoňům, Antonínu Bednářovi, Dr. Valentovi a K. S. Kašparovi a pan Dr. Valenta krásám Orlických hor, načež o půl

Chata po první přístavbě v roce 1928 – přístavba zděné části a prosklené verandy

druhé hodině odpolední odebral se impozantní průvod s hudbou a sokolskou mládeží a členstvem v čele na „Bednářovu vyhlídku“ k chatě, kdež očekávalo jej nesčetné množství obecnstva, které mu jávalo vstříc. Následně pokračoval hudební program, který přednesla vamberská hudba. O občerstvení účastníků se staraly členky turistického odboru bohatě vypraveným bufetem. Den se schýlil ku konci a šero noci se ohlásilo ke své vládě. Svátek radosti skončil. Zanechal však v duších i srdcích všech účastníků mnoho milých dojmů a hřejivých vzpomínek.

Po slavnosti bylo první starostí rozřešit otázku pitné vody. Ze čtyř ná-

vrhů byl přijat způsob hledání vody pomocí proutku. Proutkař p. Bourek z Chocně určil dne 4. září 1926 místo, ve kterém vykopána studně 21 m hluboká. K velké radosti všech bylo ve studni asi 4m vody. Také velké nesnáze s opatřením nutného ledu přinutily odbor, aby dal postavit malou lednici v lese u chaty. Dle svého plánu postavil povrchní lednici stavitel Holoubek a pro zajištění ledu zřídil svým nákladem první nájemce chaty pan Šubrt rybníček v blízkosti chaty.

Konečné náklady na nákup pozemků, stavbu chaty, studny, lednice, vybavení chaty a úpravu okolí se vyšplhaly na konečných 170 773,43 Kč. Dar předsedy Bedná-

Příjezdová komunikace k chatě od Vamberka (foto stavu před rokem 1929)

Stavba silnice k chatě 17. 9. 1929 - 5. 4. 1931 (Okresní silnice Vamberk – Bednářova chata)

Pamětní deska před chatou odhalena 28. října 1930 „vděčným odborem“ jako poděkování mecenáši Antonínu Bednářovi

ře činil 81 984,48, bezúročná půjčka 75 000Kč, Město Vamberk a Občanská záložna přispěli po 1000Kč. Sběrka mezi členy klubu 1136Kč a výnosy z akcí odboru 10 652,95Kč. Prvním nájemcem chaty byl restaurátér Šubrt, který dříve působil na francouzské Riviéře. Nápoje a jídla jím předkládaná byly takové jakosti, že uspokojili i ty nejmlsnější jazýčky.

V prosinci 1926 byla pro chatu získána hostinská koncese. Uspořádány dvě přednášky o Demanovských jeskyních a mikulášská zábava. Reklamě prospěly fotografie chaty, tisíkové náklady pohled-

bavení věnovali z 5/6 páni Antonín a Ladislav Bednářové (celkové náklady 114 247,30 Kč). Tato přístavba byla slavnostně předána 2. června 1929. Později upravena i přístupová pěšina od Libštejna a zavedeno elektrické osvětlení a telefon.

Prvního nájemce vystřídal neméně sympatický pan Josef Tláskal.

Dne 17. 9. 1929 bylo započato se stavbou přístupové silnice k chatě (Okresní silnice Vamberk – Bednářova chata). Cesta byla během výstavby poškozena povodní a celkové náklady se vyšplhaly na 622 013Kč. Odbočka silnice v délce 1km byla dokončena 5. 4. 1931

Koupaliště u chaty Na Vyhliďce sloužící jako zásobárna vody postaveno v roce 1930

keré si pak odpočítávali ročním nájemným. Tehdy bylo přistavěno 13 pokojů s příslušenstvím (menší zděný domek se spojil s mohutnější dependancí sloužící speciálně pro ubytování hostů). Ministerstvo veřejných prací povolilo k žádosti odboru 10 000Kč, původně však zněl příslib na 30 tisíc. Celkové náklady přístavby dosáhly 150 000Kč. Nákladem předsedy vybudován v lese u chaty trvalý stánek pro bufet z přírodních kmenů a vysázena dvojitá alej bříz před lesem u chaty.

Ve zprávě jednatele odboru za rok 1938 se mimo jiné uvádí, že pan

Telecký pořídil svým nákladem elektrickou chladírnu do výčepu a zřídil pro děti před chatou „perníkovou chaloupku“.

V jarních měsících 1939 zřízeno nákladem pana Teleckého dalších 6 pokojů v podkroví částkou 19 000Kč. Inventář do nich zapůjčen částečně odbory, které měly své pokoje v chatách Orlických hor zabraných v Sudetech. V tomto roce rozšířena veranda tzv. Ladislávka nákladem přes 30 000Kč. Koupěn nový sporák do kuchyně a část podlahy nahrazena dlažbou. Koncem roku bylo nahrazeno dosavadní jednofázové elektrické vedení tří-fázovým, čímž se odstranily časté poruchy a přetěžování sítě. V tomto roce byl převeden pozemek, na němž stojí chata a její nejbližší okolí, z vlastnictví Ústředí KČST v Praze do vlastnictví odboru. Tím odstraněna právní nesrovnalost dvou vlastníků, tj. pozemků a budovy. Hodnota chaty, která byla toho času jednou z největších v okolí byla 274 000Kč + zařízení 75 780Kč. Za okupace bylo fungování chaty omezeno, ale o tom až někdy přistě.

Bohouš Obst

mobil 603388342

email: kct.vamberk@seznam.cz

nebo na FB Kčt Vamberk

Chata po druhé přístavbě v roce 1937 – přístavba zděné dependance, a perníková chaloupka pro děti (foto po roce 1938)

nic i leteckých a pořízen soupis letních bytů pro hosty v městě.

Brzy se ukázalo, že chata svou velikostí značnému zájmu veřejnosti nestačí. A tak byly zahájeny už na podzim roku 1928 dvě přístavby, s dokončením v květnu následujícího roku. Těsně vzadu přistavěn k chatě zděný domek o jednom poschodí, v přízemí zařízení dvě prostorné místnosti: kuchyně a pokoj pro restaurátéra, v poschodí 4 pokoje pro letní hosty, čímž měla chata celkem 7 pokojů (3 v podstřeší a 4 nové). Současně přistavěna prostorná veranda a opatřena nábytkem. Náklady na stavbu a vy-

28. října 1930 došlo k odhalení pamětní desky na kvádrové podezdívce před chatou s tímto nápisem: „Panu Antonínu Bednářovi, velkopřemyslníku, předsedovi odboru čs. turistů ve Vamberku, budovateli této chaty – vděčný odbor“. V tomto roce bylo u chaty vybudováno malé koupaliště 12x8m, sloužící zejména jako zásobárna vody.

V roce 1937 došlo k další přístavbě chaty. Bylo to hlavně zásluhou třetího nájemce Josefa Teleckého, který vystřídal v roce 1936 pana Tláskala, který převzal hotel Helgoland. Manželé Teleckých vložili do podniku celých 100 000Kč,

Chata po druhé přístavbě v roce 1937 – přístavba zděné dependance sloužící speciálně pro ubytování hostů (foto po roce 1938)